

Brusel 8. září 2026
(OR. en)

12879/26

Interinstitucionální spis:
2026/0246 (NLE)

FRONT 161
MIGR 243
VISA 98

NÁVRH

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	7. září 2026
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2026) 443 final
Předmět:	Návrh ROZHODNUTÍ RADY o uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Republikou San Marino o několika aspektech v oblasti správy hranic

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2026) 443 final.

Příloha: COM(2026) 443 final

EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 7.9.2026
COM(2026) 443 final

2026/0246 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY

**o uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Republikou San Marino o několika aspektech
v oblasti správy hranic**

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

1. SOUVISLOSTI NÁVRHU

• Odůvodnění a cíle návrhu

Vzhledem ke zvláštní zeměpisné poloze Republiky San Marino jako enklávy v prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích („schengenský prostor“) je nezbytné poskytnout vhodný právní základ pro zrušení kontrol osob na hranicích mezi Itálií a Republikou San Marino a zajistit právní jistotu pro Republiku San Marino, zejména z hospodářského hlediska, jakož i pro její občany, rezidenty, turisty, podniky a přeshraniční pracovníky.

Nový Systém vstupu/výstupu Evropské unie, který nahrazuje ruční razítkování cestovních pasů tím, že se státní příslušníci třetích zemí vstupující do schengenského prostoru zaznamenávají digitálně, je v plném provozním nasazení na všech vnějších hranicích 29 zúčastněných zemí ode dne 10. dubna 2026. Bez dohody by plné nasazení Systému vstupu/výstupu vedlo k tomu, že by státní příslušníci třetích zemí pobývajících v Republice San Marino byli v Systému vstupu/výstupu automaticky registrováni jako osoby překračující délku oprávněného pobytu, protože by neexistoval záznam o jejich výstupu při opuštění schengenského prostoru a vstupu do Republiky San Marino (vzhledem k zeměpisné poloze Republiky San Marino nelze vždy provádět systematické kontroly). Překročení délky oprávněného pobytu by pak mělo na tyto státní příslušníky třetích zemí jednajících v dobré víře negativní dopad, zejména pokud jde o jejich žádosti o schengenské vízum, cestovní povolení ETIAS¹, dlouhodobé vízum nebo povolení k pobytu. Je proto nezbytné stanovit právní základ pro to, aby povolení k pobytu vydaná Republikou San Marino měla účinek v celém schengenském prostoru, podobně jako povolení k pobytu vydaná státy Schengenu.

Dohoda rovněž odstraní stávající bezpečnostní nedostatky, kdy vydání povolení k pobytu Republikou San Marino státním příslušníkům třetích zemí nepodléhá žádnému ověření ze strany členských států a držitelé těchto povolení k pobytu mohou *de facto* vstoupit do schengenského prostoru a volně se v něm pohybovat, aniž by měli platné schengenské vízum nebo v budoucnu cestovní povolení ETIAS. Dohoda proto obsahuje pravidla, podle kterých Republika San Marino musí žádosti o povolení k pobytu předložit Itálii k bezpečnostní kontrole a vydání povolení k pobytu Republikou San Marino je podmíněno posouzením ze strany Itálie.

Doporučení Komise pro rozhodnutí Rady o zmocnění k zahájení jednání o dohodě mezi Evropskou unií a Republikou San Marino bylo přijato dne 8. března 2024. Rada přijala rozhodnutí o zmocnění k zahájení jednání dne 30. května 2024. Jednání byla dokončena dne 26. ledna 2026.

Komise vedla jednání v konzultaci s Pracovní skupinou Rady pro hranice a plně informovala Evropský parlament.

• Soulad se stávajícími ustanoveními v dané oblasti politiky

Dohoda řeší dlouhodobé nesrovnalosti mezi právním rámcem EU obsaženým v schengenském *acquis* a *de facto* specifickou situací Republiky San Marino jako enklávy v schengenském prostoru a poskytuje vhodný právní základ pro zrušení hraničních kontrol osob na hranicích mezi Itálií a Republikou San Marino. Bez dohody by musely být prováděny systematické hraniční kontroly v souladu se Schengenským hraničním kodexem².

¹ Evropský systém pro cestovní informace a povolení (ETIAS).

² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/399 ze dne 9. března 2016, kterým se stanoví kodex Unie o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex).

Dohoda rovněž řeší důsledky plného nasazení Systému vstupu/výstupu a systému ETIAS pro státní příslušníky třetích zemí, kteří jsou držiteli povolení k pobytu vydaných Republikou San Marino.

- **Soulad s ostatními politikami Unie**

Dokončuje se dohoda o přidružení s Republikou San Marino³. Dohoda o správě hranic a dohoda o přidružení jsou právně oddělené a mohou být podepsány nezávisle na sobě. Jejich působnost se vztahuje na různé otázky, s výjimkou krátkodobých pobytů občanů EU a jejich rodinných příslušníků v Republice San Marino a krátkodobých pobytů sanmarinských občanů v schengenském prostoru. Pokud jde o tyto otázky, je dohoda o správě hranic koncipována pružně, aby se zajistilo, že se její ustanovení budou vztahovat jak na situaci, kdy dohoda o přidružení není (zatím) použitelná, tak na situaci, kdy se dohody uplatňují souběžně.

S Andorrským knížectvím byla rovněž sjednána samostatná dohoda se stejným obsahem o správě hranic a souběžně se předkládá návrh rozhodnutí Rady o uzavření.

2. PRÁVNÍ ZÁKLAD A PROPORCIONALITA

- **Hmotněprávní základ**

Vzhledem k tomu, že hlavními cíli a složkami Dohody mezi Evropskou unií a Republikou San Marino o několika aspektech v oblasti správy hranic je poskytnout vhodný právní základ pro neprovádění kontrol na hranicích mezi Itálií a Republikou San Marino, stanovit pravidla pro pobyt občanů Unie a sanmarinských státních příslušníků v Unii a Republice San Marino a zlepšit bezpečnost a důvěru, pokud jde o povolení k pobytu vydaná Republikou San Marino státním příslušníkům třetích zemí, jakož i pokud jde o bezvízový status sanmarinských státních příslušníků, jsou hmotněprávními základy čl. 77 odst. 2 písm. b) a c) Smlouvy o fungování EU a čl. 79 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování EU.

Vzhledem k předmětu zamýšlené dohody je vhodné, aby Komise předložila návrh Radě.

- **Procesněprávní základ**

V souladu s čl. 218 odst. 6 Smlouvy o fungování EU Rada na návrh Komise jako vyjednávače přijme rozhodnutí o uzavření dohody, týká-li se dohoda záležitostí, které nespadají do působnosti společné zahraniční a bezpečnostní politiky (SZBP).

Vzhledem k tomu, že čl. 77 odst. 2 písm. b) a c) Smlouvy o fungování EU a čl. 79 odst. 2 písm. c) Smlouvy o fungování EU jsou hmotněprávním základem, Rada přijme rozhodnutí o uzavření dohody po obdržení souhlasu Evropského parlamentu v souladu s čl. 218 odst. 6 písm. a) Smlouvy o fungování EU.

Kromě toho byl jako právní základ doplněn čl. 218 odst. 7 Smlouvy o fungování EU, neboť je vhodné, aby Rada zmocnila Komisi, aby jménem EU schválila některé změny dohody, které mají být přijaty zjednodušeným postupem nebo orgánem zřízeným dohodou.

Procesněprávním základem navrhovaného rozhodnutí o uzavření dohody je proto čl. 218 odst. 6 druhý pododstavec písm. a) Smlouvy o fungování EU a čl. 218 odst. 7 Smlouvy o fungování EU.

- **Pravomoc Unie a proporcionalita**

³ Dohoda o přidružení mezi Evropskou unií a jejími členskými státy na jedné straně a Andorrským knížectvím a Republikou San Marino, každou jako samostatnou stranou, na straně druhé.

Unie má pravomoc uzavřít tuto mezinárodní dohodu s Republikou San Marino o několika aspektech v oblasti správy hranic, včetně toho, aby povolení k pobytu pro státní příslušníky třetích zemí vydaná Republikou San Marino měla účinek v celém schengenském prostoru.

Tato zamýšlená dohoda je nezbytná k vyřešení problémů s nesprávně předpokládaným překročením délky oprávněného pobytu a k odstranění zjištěných bezpečnostních nedostatků. Zamýšlená dohoda nepřekračuje rámec toho, co je nezbytné pro dosažení daných cílů, neboť jich nemohou dosáhnout samotné členské státy.

- **Volba nástroje**

Tento návrh rozhodnutí Rady se předkládá v souladu s čl. 218 odst. 6 Smlouvy o fungování EU, podle něhož Rada přijme rozhodnutí o uzavření dohody. Neexistuje žádný jiný právní nástroj, který by mohl být použit za účelem dosažení cíle tohoto návrhu.

3. OSTATNÍ PRVKY

- **Provádění orgány zřízenými podle dohody**

Článkem 10 se zřizuje smíšený výbor, který bude dohlížet na provádění dohody. Zejména bude zajišťovat řádné fungování a účinné provádění dohody; usilovat o vyřešení případných sporů, jež vyvstanou při výkladu, provádění či uplatňování dohody; vydávat doporučení a případně přijímat rozhodnutí a usnadňovat konkrétní aspekty spolupráce na základě dohody a měnit přílohu I za účelem nahrazení seznamu právních aktů Evropské unie, které má Republika San Marino provést. Smíšený výbor může rovněž poskytovat poradenství ohledně jakéhokoli návrhu na změnu nebo úpravu dohody. Smíšený výbor se skládá ze zástupců Unie a Republiky San Marino, kteří se scházejí nejméně jednou ročně. Smíšený výbor přijímá svá rozhodnutí na základě konsensu. Rozhodnutí jsou pro strany závazná a strany přijmou veškerá nezbytná opatření k jejich provedení. Zasedání smíšeného výboru se mohou účastnit členské státy, které plně uplatňují schengenské *acquis* podle práva Unie, jakož i státy, které plně uplatňují schengenské *acquis* podle mezinárodního práva a které přistoupily k dohodě.

- **Provádění a uplatňování dohody v Unii**

V souladu s čl. 216 odst. 2 Smlouvy o fungování EU jsou dohody uzavřené Unií závazné pro orgány Unie i pro členské státy.

Veškeré spory týkající se výkladu nebo uplatňování dohody se řeší konzultacemi mezi stranami ve smíšeném výboru. Pouze pokud tak strany na základě těchto konzultací rozhodnou, budou spory postoupeny k řešení vnitrostátnímu nebo mezinárodnímu soudu nebo třetí straně.

V dohodě se rovněž stanoví, že strany mohou na ochranu svých bezpečnostních zájmů přijmout rychlá, autonomní a operativní opatření, a to částečným nebo úplným pozastavením plnění svých závazků.

V souladu se Smlouvami bude Komise jednat rovněž jménem Unie ve všech fázích postupu řešení sporů podle části třetí (Řešení sporů a horizontální ustanovení) dohody.

- **Podrobné vysvětlení konkrétních ustanovení dohody**

Dohoda je založena na existenci demokracie, právního státu a dodržování lidských práv, jakož i na vysoké úrovni ochrany osobních údajů, přičemž všechny tyto prvky jsou v dohodě definovány jako základní prvky. Porušení kteréhokoli z těchto základních prvků stranám umožňuje provádění dohody zcela nebo částečně pozastavit. Republika San Marino rovněž potvrzuje svůj závazek uplatňovat *acquis* Unie v oblasti ochrany osobních údajů.

Dohoda se skládá ze tří částí (dále rozdělených na hlavy a kapitoly) a přílohy I, která stanoví seznam právních aktů, jež Republika San Marino provede, a to takto:

Část první (Institucionální ustanovení) obsahuje ustanovení, která tvoří základ pro spolupráci, zásady výkladu a definice, jakož i institucionální rámec. Zdůrazňuje, že dohodou není dotčena svrchovanost, jurisdikce a územní celistvost Republiky San Marino a členských států, které plně uplatňují schengenské *acquis* podle práva Unie, jakož i států, které plně uplatňují schengenské *acquis* podle mezinárodního práva a které k dohodě přistoupily.

Část první popisuje základní prvky tohoto vztahu: ochrana lidských práv a základních svobod, demokratických zásad a právního státu, včetně závazku Republiky San Marino uplatňovat *acquis* Unie v oblasti ochrany osobních údajů.

Část první rovněž zřizuje smíšený výbor, který je odpovědný za řízení provádění a uplatňování dohody a za dohled nad nimi a usnadňuje řešení sporů.

Část druhá (Pohyb osob) stanoví pravidla pro odstranění hraničních kontrol osob na hranicích mezi Republikou San Marino a schengenským prostorem.

Povolení k pobytu vydaná Republikou San Marino budou mít účinek v celém schengenském prostoru a umožní jejich držitelům bezvízový přístup do schengenského prostoru na dobu až 90 dnů během jakéhokoli období 180 dnů v souladu s příslušnými ustanoveními práva Unie⁴ a osvobodí držitele od povinnosti registrace v Systému vstupu/výstupu a od povinnosti mít pro vstup do schengenského prostoru a pobyt v něm vízum nebo cestovní povolení ETIAS. Získání a zachování práva pobytu v Republice San Marino bude podmíněno existencí skutečného vztahu k této zemi na základě skutečné a pravidelné fyzické přítomnosti (podle nedávné judikatury Soudního dvora⁵).

Část druhá rovněž stanoví řadu kompenzačních opatření za účelem posílení bezpečnosti schengenského prostoru:

- Vydání nebo prodloužení povolení k pobytu Republikou San Marino bude podmíněno bezpečnostním posouzením, které provede Itálie. To bude zahrnovat zejména kontroly v příslušných unijních, vnitrostátních a mezinárodních databázích. Oblast působnosti nezahrnuje státní příslušníky Islandu, Lichtenštejnska, Norska a Švýcarska z důvodu jejich práva na volný pohyb v rámci Unie ani státní příslušníky Monaka a Andorry, neboť tyto osoby již mají přístup do schengenského prostoru na základě své státní příslušnosti a jsou vyňaty ze Systému vstupu/výstupu a z povinnosti mít cestovní povolení ETIAS.
- Bude posílena policejní spolupráce mezi Republikou San Marino a státy Schengenu, a to i v oblastech výměny informací a přeshraniční operativní spolupráce (přeshraniční sledování, přeshraniční pronásledování osob podezřelých z trestné činnosti, organizace společných hlídek a další společné operace).

Dohoda obsahuje rovněž ustanovení o bezvízovém statusu státních příslušníků EU v Republice San Marino a sanmarinských státních příslušníků v schengenském prostoru. Bezvízový status upravuje také dohoda o přidružení mezi EU a Republikou San Marino a Andorrským knížectvím, která bude mít přednost, jakmile bude použitelná. Do té doby bude právo občanů EU na bezvízový vstup do Republiky San Marino a na krátkodobé pobyty v ní zajišťovat tato dohoda. Kromě toho nabyla formální podoby již existující možnost

⁴ Zejména čl. 6 odst. 1, článek 21, čl. 8 odst. 1 a 2 Schengenského hraničního kodexu (nařízení (EU) 2016/399) a články 18, 21 a 22 Úmluvy k provedení Schengenské dohody (Schengenská úmluva).

⁵ SDEU (velký senát), (věc C-181/23), rozsudek ze dne 29. dubna 2025 – Komise v. Malta (Občanství Unie), ECLI:EU:C:2025:283.

sanmarinských státních příslušníků používat na hraničních přechodech na vnějších hranicích stejné pruhy jako občané EU.

Část třetí (Řešení sporů a horizontální ustanovení) obsahuje ustanovení o řešení sporů a plnění závazků, dohledu a vymáhání.

Dohoda stanoví účinná a účelná opatření pro řešení sporů a vymáhání, přičemž plně respektuje autonomii právních řádů stran. Stanoví možnost autonomních opatření, včetně úplného nebo částečného pozastavení uplatňování dohody z bezpečnostních důvodů. Zahrnuje ujednání pro řešení sporů nejprve prostřednictvím smíšeného výboru, a není-li dosaženo konsensu, prostřednictvím vnitrostátního nebo mezinárodního soudu nebo třetí strany.

Část čtvrtá (Závěrečná ustanovení) se zabývá různými prvky od vztahu k jiným dohodám přes změny, přezkum provádění, důvěrné informace a utajované a citlivé neutajované informace až po ukončení uplatňování a územní působnost. Dohoda obsahuje doložku o přistoupení pro země, které uplatňují schengenské *acquis* podle mezinárodního práva (Dánsko a země přidružené k Schengenu: Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko). Doložka o přistoupení umožňuje těmto pěti zemím přistoupit k dohodě prohlášením, které uloží u Rady, namísto uzavření samostatných dvoustranných dohod s Republikou San Marino. Toto řešení vede k významnému snížení administrativní zátěže pro všechny strany a zajišťuje právní transparentnost a rovné podmínky pro tyto země, pokud jde o společná ustanovení (např. smíšený výbor a řešení sporů).

- **Znění dohody a oznámení**

Znění dohody se předkládá Radě spolu s tímto návrhem. Znění prohlášení se předkládá společně s tímto návrhem.

V souladu se Smlouvami je na Komisi, aby učinila oznámení podle článku 54 dohody vyjadřující souhlas Unie s tím, aby byla dohodou vázána.

Návrh

ROZHODNUTÍ RADY**o uzavření Dohody mezi Evropskou unií a Republikou San Marino o několika aspektech v oblasti správy hranic**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 77 odst. 2 písm. b) a c) a čl. 79 odst. 2 písm. c) ve spojení s čl. 218 odst. 6 druhým pododstavcem písm. a) a čl. 218 odst. 7 této smlouvy,

s ohledem na návrh Evropské komise,

s ohledem na souhlas Evropského parlamentu¹,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) V souladu s rozhodnutím Rady [...] ze dne [...] ² byla Dohoda mezi Evropskou unií a Republikou San Marino o několika aspektech v oblasti správy hranic (dále jen „dohoda“) podepsána dne [...] s výhradou jejího uzavření k pozdějšímu datu a je prozatímne prováděna ode dne [...] až do svého vstupu v platnost.
- (2) Dohoda umožňuje, aby na kterémkoli hraničním přechodu mezi San Marinem a státy účastnicími se schengenského prostoru mohly osoby překračovat hranice, aniž by u nich byly prováděny hraniční kontroly. Dohoda dále stanoví kompenzační opatření k zajištění bezpečnosti schengenského prostoru, mimo jiné prostřednictvím bezpečnostního posouzení státních příslušníků třetích zemí, kteří žádají o povolení k pobytu v San Marinu, jakož i posílenou policejní spolupráci. Za okolností, kdy je předmět dohody neoddělitelně spjat s fungováním prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích, umožňuje dohoda státům účastnícím se schengenského prostoru, aby k dohodě přistoupily výlučně podle mezinárodního práva.
- (3) S cílem umožnit Unii přijmout rychlá a účinná opatření na ochranu svých zájmů v souladu s dohodou a v souladu s podmínkami stanovenými v příslušných ustanoveních dohody by Komise měla být zmocněna přijmout po konzultaci s Radou nápravná opatření, jako je pozastavení uplatňování dohody, v případě porušení některých ustanovení dohody nebo nesplnění některých podmínek, zejména v oblasti pohybu osob.
- (4) Za okolností, kdy se Dánsko a některé třetí země účastní schengenského prostoru bez kontrol na vnitřních hranicích výlučně podle mezinárodního práva, by tyto státy měly mít možnost přistoupit k dohodě s cílem zajistit soudržnost a řádné fungování tohoto prostoru. Je rovněž vhodné, aby bylo učiněno prohlášení členských států, na které se dohoda vztahuje, a přistupujících států s cílem zajistit, aby mezi nimi mohl probíhat účinný dialog, konzultace a koordinace.

¹ Souhlas zveřejněn v Úř. věst. L,

² Úř. věst. L,

- (5) V souladu s články 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, připojeného ke Smlouvě o Evropské unii a Smlouvě o fungování Evropské unie, se Dánské království neúčastní přijímání tohoto rozhodnutí a toto rozhodnutí pro ně není závazné ani použitelné. Vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí navazuje na schengenské *acquis*, rozhodne se Dánské království v souladu s článkem 4 uvedeného protokolu do šesti měsíců ode dne přijetí tohoto rozhodnutí Radou, zda je provede ve svém vnitrostátním právu.
- (6) Toto rozhodnutí rozvíjí ta ustanovení schengenského *acquis*, kterých se neúčastní Irsko v souladu s Protokolem č. 19 o schengenském *acquis* začleněném do rámce Evropské unie, připojeným ke Smlouvě o Evropské unii a ke Smlouvě o fungování Evropské unie, a s výhradou použití článku 4 uvedeného protokolu není pro Irsko závazné ani použitelné.
- (7) Pokud jde o Kypr, představuje toto rozhodnutí akt navazující na schengenské *acquis* nebo s ním jinak související ve smyslu čl. 3 odst. 2 aktu o přistoupení z roku 2003.
- (8) Dohoda by měla být schválena a mělo by být učiněno prohlášení,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Dohoda mezi Evropskou unií a Republikou San Marino o několika aspektech v oblasti správy hranic se schvaluje³.

Článek 2

Postoj, který má být zaujat jménem Unie k rozhodnutím smíšeného výboru o změně přílohy I dohody podle čl. 10 odst. 3 písm. d) ve spojení s článkem 39, přijme Komise po konzultaci s Radou.

Článek 3

1. Rozhodnutí Unie přijmout následující opatření podle dohody přijme Komise v souladu s podmínkami stanovenými v příslušných ustanoveních dohody:
 - (a) pozastavení plnění závazků v souladu s články 42 a 43;
 - (b) pozastavení uplatňování dohody nebo použití opatření, jak se stanoví v článku 41;
 - (c) opatření v důsledku odstoupení, jak se stanoví v čl. 52 odst. 6.
2. Komise včas informuje Radu o svém záměru přijmout navrhovaná opatření uvedená v odstavci 1 a zohlední případné vyjádřené názory. Komise v příslušných případech rovněž informuje Evropský parlament.
3. Komise může rovněž přijmout opatření, jimiž obnoví práva a závazky vyplývající z dohody, jak existovaly před přijetím opatření uvedených v odstavci 1.

Článek 4

Prohlášení se schvaluje⁴.

³ Znění dohody je zveřejněno v Úř. věst. L, ..., ELI

⁴ Prohlášení je zveřejněno v Úř. věst. L, ..., ELI....

Článek 5

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne

*Za Radu
předseda/předsedkyně*